

Satsningen mot grov organiserad brottslighet bra men kan bli bättre

Den myndighetssammansatta satsningen mot grov organiserad brottslighet är en lämplig form att arbeta mot grov organiserad brottslighet. Satsningen utnyttjas dock inte till sin fulla potential. Samverkan mellan myndigheterna kan bli mer omfattande i de operativa insatserna. Dessutom bör insatserna i högre grad riktas mot nationellt prioriterade brottsproblem. Hittills har regionala prioriteringar dominerat. Det visar en utvärdering som Brå presenterar idag.

I juli 2008 gav regeringen Rikspolisstyrelsen och ett flertal andra myndigheter i uppdrag att "säkerställa en effektiv och bekämpning av den grova organiserade brottsligheten". Ett år senare inleddes satsningen som innebär att tio myndigheter samverkar mot den grova organiserade brottsligheten. Resultatet av satsningens första 18 månader har nu utvärderats av Brå.

Myndighetssamverkan kan bli bättre

Brå:s utvärdering visar att samverkan mellan myndigheterna fungerar bra på underrättelsenivå, inte minst i de åtta regionala underrättelsecenter där myndigheterna tillsammans kartlägger den organiserade brottsligheten i landet. Myndighetssamverkan är även omfattande på nationell ledningsnivå, men när det kommer till operativa insatser är satsningen för "polistung".

– Det har varit för mycket traditionella brottsutredningar och för lite långsiktiga myndighetssammansatta projekt, säger Brå:s projektledare Daniel Vesterhav. Många insatser har gällt enskilda individer och narkotikabrott. Det har minskat de samverkande myndigheternas angreppsyta och därmed möjligheterna att vidta parallella åtgärder vid sidan av polisens och åklagarens arbete. Om inte de personer som insatserna riktas mot har några skulder eller fått felaktiga bidrag finns inget handlingsutrymme för exempelvis Kronofogden eller Försäkringskassan.

Regionala intressen styr

En viktig komponent i satsningen är polisens åtta aktionsgrupper med totalt 200 regionalt stationerade polisanställda. Aktionsgrupperna ska kunna flyttas runt i landet och användas till nationellt prioriterade insatser. Ärenden ska föreslås av myndigheterna och ett myndighetssammansatt operativt råd ska besluta vilka insatser som ska prioriteras nationellt. Det har dock kommit in få förslag om insatser. Möjligheterna för nationella prioriteringar har därför varit begränsade. I stället har regionala prioriteringar haft störst inflytande på vilka insatser som blivit av.

– I många fall har aktionsgruppen snarare använts som en regional förstärkningsresurs i den region den är placerad i än som en nationell resurs. Det nationella perspektivet har dock fått ett större genomslag under senare tid, säger Anders Stenström, utredare på Brå. Men vi konstaterar också att myndigheterna behöver välja väg och besluta sig för om satsningen ska vara nationell, regional eller en kombination av båda.

Rapporten *Bekämpning av organiserad brottslighet – En utvärdering av den myndighetssammansatta satsningen mot grov organiserad brottslighet* (Brå 2011:20) går att ladda ner på www.bra.se

Mer information: enhetschef Lars Korsell, 08-401 87 11; projektledare Daniel Vesterhav, 08-401 87 41 eller utredare Anders Stenström, 08-504 454 24

Brottsförebyggande rådet (Brå) är en myndighet som verkar för att brottsligheten minskar och tryggheten ökar i samhället genom att ta fram fakta och sprida kunskap om brottslighet och brottsförebyggande arbete. Brå producerar även den officiella kriminalstatistiken, utvärderar reformer, bedriver forskning och stödjer lokalt brottsförebyggande arbete. www.bra.se

FAKTA - Regeringens myndighetsgemensamma satsning mot grov organiserad brottslighet

De myndigheter som ingår i satsningen är: Ekobrottsmyndigheten, Försäkringskassan, Kriminalvården, Kronofogden, Kustbevakningen, Polisen, Skatteverket, Säkerhetspolisen, Tullverket och Åklagarmyndigheten.

Ett samverkansråd bestående av tio myndighetschefer där rikspolischefen är ordförande ansvarar för den strategiska styrningen av satsningen.

Ett operativt råd bestående av 23 personer från de samverkande myndigheterna, beslutar om vilka insatser som ska genomföras.

Åtta aktionsgrupper bestående av 200 polisanställda är stationerade i polisens samverkansområden, samt vid Rikskriminalpolisen.

Regionala underrättelsecenter finns på åtta platser i landet. Handläggare från de samverkande myndigheterna sitter i gemensamma lokaler. Tillsammans producerar de underrättelserapporter utifrån gemensamma mål.